

ffjendst. Jeg vil haabe, han alligevel gjør det. Nu er Manden afflediget, og afflediget uden Pension; men det er mit Haab, at, hvad der endnu kan gøres for denne Mand, vil blive gjort. Det er mit Haab, at vor høitærede Minister endnu vil faae den Høielse, at han maa troe og fornemme, at han virkelig er gaaet den Mand for nær, at den høitagtede Minister vil søge at gjøre det saa godt for ham som muligt. Og jeg haaber, at Dyens Stifts cede og humane Biskop har en bestemt Høielse af, at saaledes som det er gaaet til, kan det ikke gaae an, og at han ogsaa vil gjøre, hvad der staaer i hans Magt, for at denne Mand's Stilling kan blive taalelig. Det er altsaa mit Haab, mit Dnske og min Bøn til den høitagtede Minister, at Mandens Stilling maa blive saaledes, at den Krænkelse, som jeg paaftaaer er ham tilføiet, maa formildes, og at hans Stilling kan blive saaledes, at han kan leve med sin Familie.

Berg: Det var en smul og hjerteligt Udtalelse, vi hørte fra den ærede sidste Taler. Det ligger i hans Charakter at tage det paa den Maade, og jeg vil nok troe, at han for en væsentlig Deel kan føle sig beroliget ligesoverfor det, som Forespørgselen gik ud paa, og det Forhold, som er bragt paa Bane, naar han kan see Sagen klaret paa den af ham anviste Maade, hvilket jeg overordentlig gjerne skulde ønske, maatte lyfkes for ham. Men Sagen har en anden Betydning end den, hvorvidt der fleer denne enkelte Mand Ret eller Uret. Sagen har vistnok en Betydning for Folkeunderviisningen i vort Land, som maa sættes høit. Jeg troer, at det Spørgsmaal, her ligger for, giver god Anledning til at komme ind paa den Betragtning, hvorvidt det overhovedet er heldigt for Folkeunderviisningen, at den er lagt i Clericiets Hænder for en væsentlig Deel, eller om det ikke maatte være paa Tide, at man lægger Folkeunderviisningen i de rette Hænder, i Befolkningens egne Hænder, og lader den bære et Ansvar, ei blot med Hensyn til Lærernes Kaldelse, men ogsaa med Hensyn til deres Affledigelse. Jeg troer, der vil komme langt større Velsignelse ud af den Virksomhed, som 3,000 Mennesker skulle

udfolde, naar vi forandre de Regler, end naar vi lade det blive ved at gaae som i den gamle, katholske Tid, som det er gaaet i Aarhundreder. Jeg hørte med en vis Interesse den høitærede Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet. Jeg takker ham for hans frivillige Svar; han talte med en Sikkerhed, som det forekommer mig dog ikke er fremkommen af Fylgdigheden af de Grunde, han fremsatte i sit Modsvær til den ærede Ordførers Foredrag. Det juridiske Spørgsmaal skal jeg for den væsentligste Deel lade ligge, da det er i overmaade gode Hænder hos vor ærede Ordfører. Jeg skal kun bemærke, at saaledes som jeg forstod Slutningen af den høitærede Ministers Foredrag, var Tanken omtrent den, at Ministeren bør have det i sin Magt at affledige Skolelærere efter Skjøn, og derfor har han det ogsaa. Det var omtrent Tanken i det, som den høitærede Minister sluttede sit Foredrag med. Jeg er ikke stiv nok i Logiken til at opfatte det Logiske i denne Slutning. Jeg troer, vi ere enige med den ærede Ordfører i, at det er at ønske, at der fastsættes andre Regler for Affledigelsen af Lærere end de Bestemmelser, som Lovgivningen nu foreskriver, og dette kan ingenlunde afkræftes af Ministeren ved Henviisning til § 32 i Skoleloven af 1814; thi Bestemmelsen i denne Paragraph gaaer selvfølgelig ind under Lovens Bestemmelser og Regler om Tiltale paa Embede i forekommende Tilfælde. Jeg troer, at, dersom vi kom til at behandle en Lov om denne Sag, vilde vi vistnok meget hellere gaae til at sige, at de Mænd, de Fædre, der have Børn i Skole hos en Lærer, maae have en vis Andeel i Bestemmelse af, hvorvidt han skal afflediges eller ei, og at ialfald deres Attest maa faae en forholdsvis Vægt mod en Præst's Attest. Den høitærede Minister udtalte, at han ikke vilde komme ind paa at berigtige de Facta, som angaae de enkelte Tilfælde, der have givet den factiske Anledning til, at Forespørgselen er bleven stillet, og som ere blevne fremdragne af Ordføreren; jeg troer, at den høitærede Minister, just ikke alene af Hensyn til Tiden, men ogsaa af andre Grunde gjorde Ret deri. Jeg troer, at det vilde være meget vanskeligt for den høitagtede Minister at berigtige de